

G. Kalurite laulud.

1. TULE, TURSAKENE!

Muhu

Tu - le a - ga, tu - le, tur - su - ke - ne,

ak - ka ot - sa, ah - ve - na - ke, me - re ki - ri

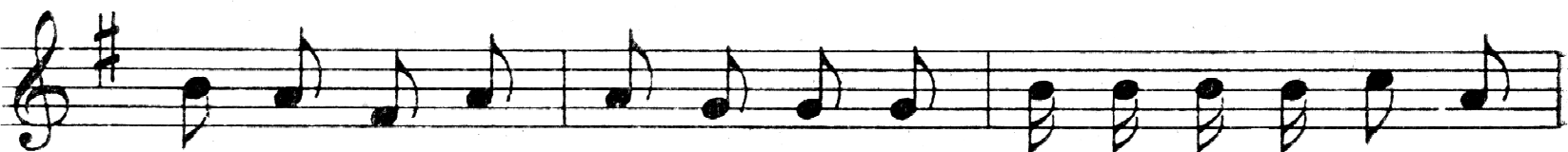
ka - la - ke - ne, me - re ki - ri ka - la - ke!

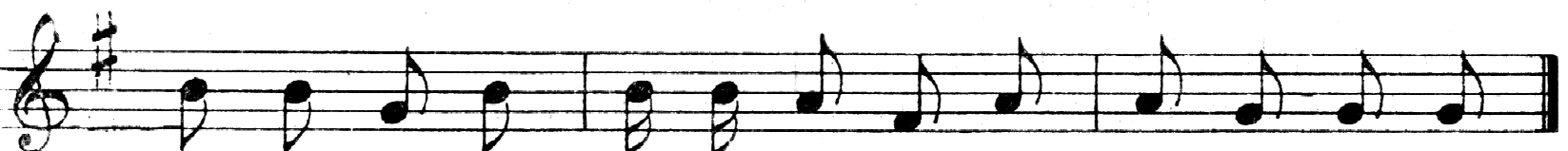
Kui tu - led, tu - le tu - ge - vast, kui ak - kad, ak - ka

a - ga - rast, tu - le mi - nu kuld - se koo - gu ot - sa,

õ - be - da - se õn - ge ot - sa, tu - le mi - nu kuo - ku

kuu - la - mai - e, ti - na - ja - lit - ta lii - gu - ta - ma!

Tule aga, tule, tursukene,
 akka otsa, ahvenake,
 mere kiri kalakene!
 Kui tuled, tule tugevast,
 5 kui akkad, akka agarast,
 tule minu kuldse koogu otsa,
 õbedase õnge otsa,
 tule minu kuoku kuulamaie,
 tina- ja -litta liigutama!

Laulnud Kadri Suu, 73 a. vana, Muhu kihelkonnas, Muhu vallas,
 Nõmmkülas 1942. aastal. Üles kirjutanud H. Tampere (RKM II, 57, 71 (18)).

2. KALAJÄRV.

Järvesuu.

MM ♩ = 196

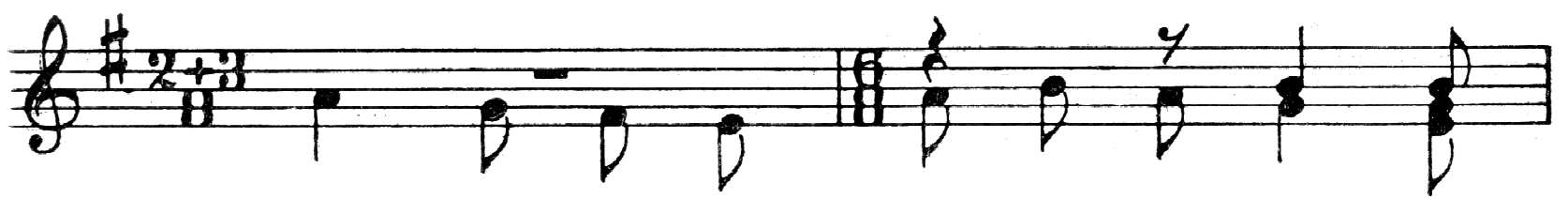
fa[#] 1

1. li - ke - ne meil, jär - ve - jo - ke - ne,

MM ♩ = 184

ii - ke - ne, jä-här-ve-ke - ne, jä-här-ve-ke - ne!

Iikene meil, järve-jo-kene,
 iikene, jähärvekene, jähärvekene,
 kallis kala-meil-ranna-jo-kõnõ,
 kallis kalarahannakõnõ, -rahannakõnõ!
 Muu_{ks} kiti' küll muida noid maida,
 muu' kiti' muhuida maida, muhuida maida,
 muida_{ks} maida no, muida küle puida,
 muida maida, muhuida puida, muhuida puida,
 5 kitä_{ks} uma mi' järve-nu-keistä,
 kitä uma jähärvekeistä, jähärvekeistä,
 kallist kala-no-ranna-jo-kõista,
 kallist kalarahannakõista, -rahannakõista.
 Järveh kallu_{ks} om kulla-nu-tsida,
 järveh kallu kuhullatsida, kuhullatsida,
 hõpõsälgä_{ks} om säre-nu-keise,
 hõpõsälga sähärekeise, sähärekeise,
 kulda_{ks} -luuda om lutsu-nu-kõise,
 kuldaluuda luhutsukõise, luhutsukõise.

1. li - ke - ne meil, jär - ve - jäl - ke - ne,

ii ke-ne jo, jär-ve-jo-ke - ne, jär-ve-jo-ke - ne!

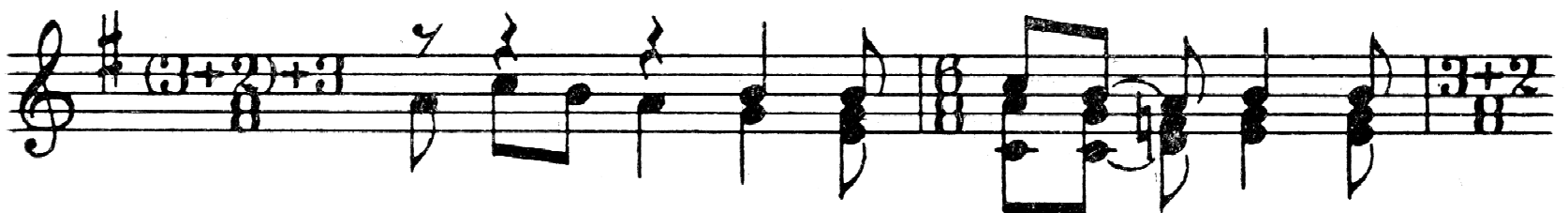
Laulnud Anne Vabarna, 58 a. vana, ühes kooriga Järvesuu vallas, Tonja külas 1936. aastal. Üles kirjutanud H. Tampere (ERA, Pl. 22A2). — Viisi teise variandi laulnud Anne Vabarna erineva koosseisulise kooriga 1948. aastal. Üles kirjutanud A. Garšnek (TMM).

3. KALAJÄRV.

Järvesuu.

li ks - jo - ke - ne, ii - - jäl - ke - ne,

jär - ve - jo - ke - ne, ii - - ke - ne,

ii - jo-ke-ne, jär-ve-jo-ke - ne, jär-ve-jo-ke - ne!

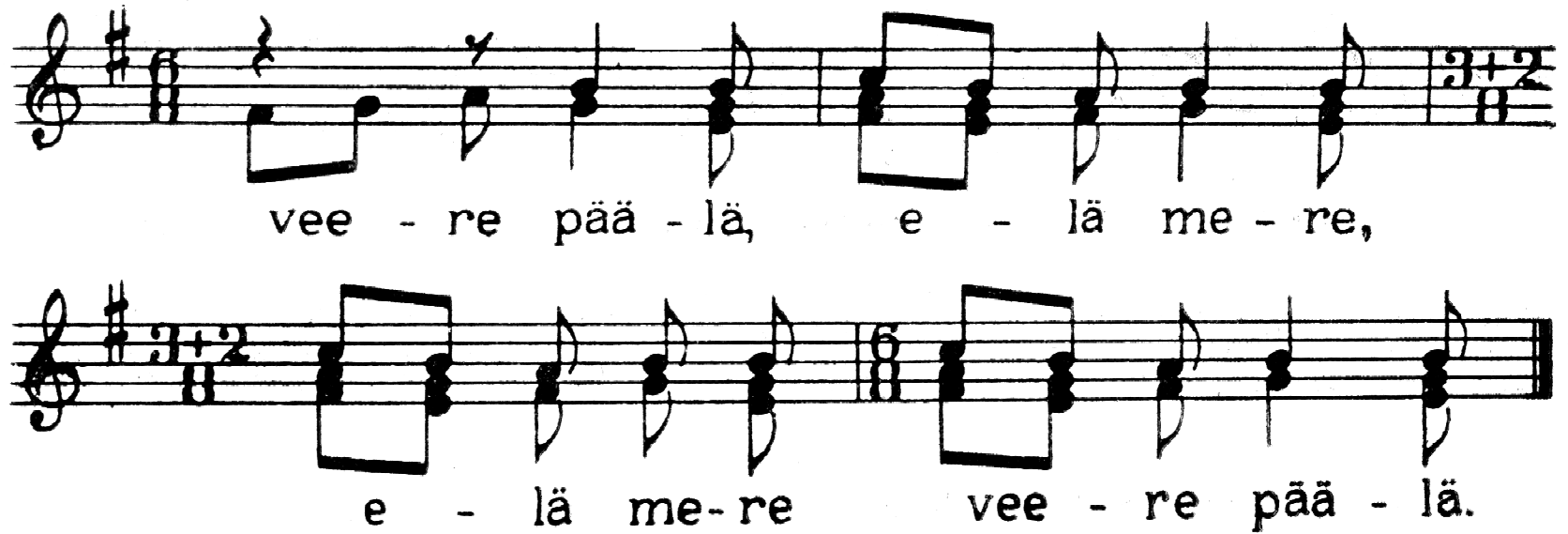
Laulnud Anne Vabarna, 70 a. vana, ühes kooriga Järvesuu vallas, Tonja külas 1948. aastal. Üles kirjutanud A. Garšnek (TMM).

4. KALAJÄRV.

Mäe.

1. E - lä ma' me - re, e - lä ma' me - re

K a l a r a n n a l a u l. Lauldakse kalale minnes.

Elä ma' mere veere päällä,
elä ma' Piusa per've päällä,
kalaranna kaalalla.

Jäie ma' ütsindä elämä,
5 kallis jäi katō ma' latsōga'.
Kui ta mul el'le ülākene,
alalō olli armukōnō,
lätsi ma' kallo püüdemähe,
kala- ma' -randa kaemahe —
10 sada võti süldä ma' saibeta,
vōti ma' nooda nulga päältä,
lätsi sis merde merestega',
alla ma' ativōrkaga'.
Meri kül' müräs, mütähelli,
15 kala- no_ks -randa kahitsōlli.
Saie ma' kallo kullatsita,
hōpō- sai -hando havvōkōise,
kulda- sai -luuda lutsukōise.
Lasō-ōs mehilä maada',
20 külä- jal' -poisala puhada' —
külä mul käräs kärinätä,
järve jal' müräs mürinätä.

Vel'lokōnō_ks, noorōkōnō,
meesi mul melimar'akōnō,
25 suure tōi kallo sudakita,
lak'o tōi kallo latikita.
Sudakita ma' soomitsōlli,
ar'a ma' lahi latikita —
ar'a sis kuldo kuldasōrmus,
30 ar'a mul hōōrdo hōpōvitsa.

Naasekōsō' jal' noorōkōsō',
linik- kül' -pää' linnukōsō'!
Olli meil meri lähkolla,
Piusa ol'l peräpaja alla —

- 35 sääl õks ahuna' oidova',
veerest mul viidige' lätsivä',
lutsu' kõik suuda loksutõlli.
Tõie_ks ma' tuurõ' kõik tulõlõ,
elo- kül' -kala' katõlahe.
- 40 Süü-üs mi' kalla kakõnota,
havvõ- joht -handa hapanota...
Mehekene mul melimar'akõnõ,
kui kuul'e ar'a üläkene,
ar'a sis kattõ kaasakõnõ,
- 45 koolta' ma' tahtsõ, kurvakõnõ,
iku-küll-liiste elämiiste.
Selle_ks ma' näe-es leeväleinä,
selle_ks ma' tunnõ-õs kalakaiho —
panni ma' käe' k'aumahe,
- 50 panni ma' sõrmõ' sõudõmahe.
Käe' mul kääni kuldarahha,
sõrmõ' mul vaskõ vajotevvä'.

Laulik on noorelt leseks jäänud kalurinaine.

Laulnud Kreepa Pihlaste, 55 a. vana, ühes kooriga Mäe vallas, Haudjasaare külas 1948. aastal. Üles kirjutanud A. Garšnek ja V. Pino (TMM ja KKI 4, 153/7 (20)).

5. LAINEIL LAULMINE.

Mäe.

1. Jõõ - kõ - nõ küll jär - ve - ke - ne,
jõõ - kõ-nõ sa, jär - ve-ke - ne, jär - ve-ke - ne!
Jõõh kal - lo_ks om kul - lat - si - ta,
jõõh kal-lo om kul-lat-si - ta, kul-lat-si - ta.

Jõõkõnõ küll, järvekene,
 jõõkõnõ sa', järvekene, järvekene,
 kallis kala-meil-rannakõnõ,
 kallis kala-jo(sa')-rannakõnõ, -rannakõnõ!
 Näiokasõ' ti' (küll), noorõkasõ',
 näiokõsõ' jo, noorõkõsõ', noorõkõsõ',
 noorõkasõ' küll, nõrgakasõ',
 noorõkõsõ' küll, nõrgakõsõ', nõrgakõsõ',
 5 lääme' kul'la' mi' kul'atamma,
 lääme' kul'la' mi' kul'atamma, kul'atamma,
 lääme' laulma mi' lainõllõ,
 lääme' laulma mi' lainõllõ, lainõllõ,
 vete pääle küll veerätämä,
 vete pääle küll veerätämä, veerätämä!
 Illos laulta_ks om lainõlla,
 illos om laulta' meil lainõlla, lainõlla,
 vete päälä küll veerätellä',
 vete päälä om veerätellä', veerätellä' —
 10 ar'a lainõh meil perrä lauli,
 ar'a lainõh meil perrä lauli, perrä lauli,
 vesi perrä meil veerätelli,
 vesi perrä meil veerätelli, veeräteili.
 Jõõh kallo_ks om kullatsita,
 jõõh kallo küll kullatsita, kullatsita,
 vaskihanda om havvõkaisi,
 vaskihanda om havvõkõisi, havvõkõisi,
 hõpõsälgå om särekeisi,
 hõpõsälgå om särekeisi, särekeisi.

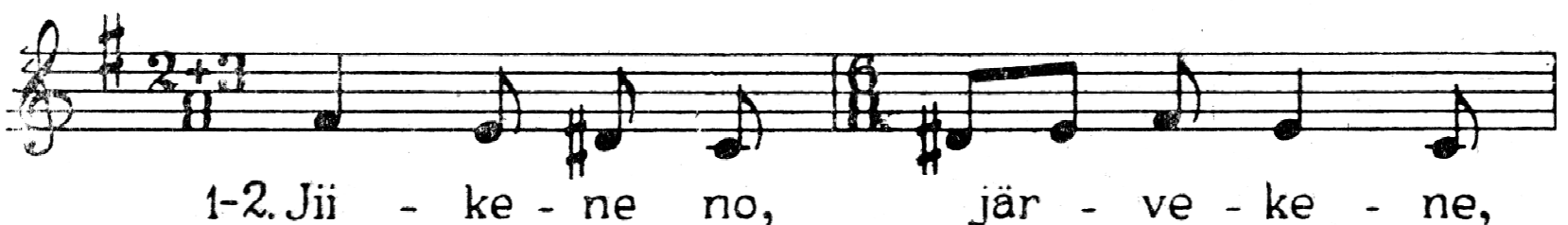
Teistkordsel laulmisel olid lõpuvärsid:

Jõõh kallo_ks om kullatsita,
 jõõh kallo küll kullatsita, kullatsita,
 lak'ohandu om latikita,
 lak'ohandu om lati-jo-kita, lati-jo-kita,
 hõpõsälgå om särekeisi,
 hõpõsälgå om särekeisi, särekeisi,
 15 kuldaluuda küll lutsukõisi,
 kuldaluuda jo lutsukõisi, lutsukõisi.

Laulnud Anna Ilumets, 62 a. vana, ühes kooriga, Räpina rajoonis, Võõpsu I külanõukogus (= Mäe vallas, Varesmäe külas) 1952. aastal. Üles kirjutanud A. Garšnek ja H. Tampere (RKM II 57, 43/5 (12)).

6. LAINEIL LAULMINE.

Mäe.

kal - lis meil ka - la - sa' - ran - na - kōn!

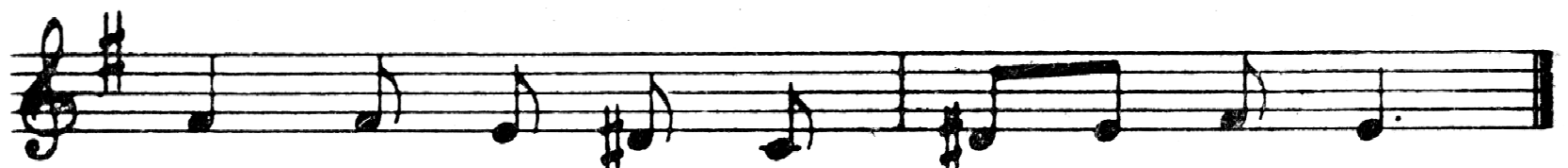
15-16. Hav - vō' no han - da kōik hōö - rä - tä - se,

lut - su siin suu - da kōik lok - su - tas.

31-32. Tu - tūks, kul' - la - sa' tuu - lõ - kō - nõ,

ma - ka_{ks}, mel - li - sa' - ma - r'a - kōn!

33-34. Hū - ä_{ks} sis laul - ta' meil lai - nõ - il - la,

ve - te pää - lä meil vee - rä - tel.

Jiikene no, järvekene,
 kallis meil kala-sa'-rannakōn!
 Lääme' laulma nüüd lainõlõ,
 vete pääle nüüd veerätäm —
 5 lainõ meil helü külh lak'ka veese,
 veese_{ks} ta helü külh viisipood(i)!
 Sõudkõ', kul'la nüüd sõrmõkõsõ',
 käänke', käe-ti'-varrõkõs,
 lasku_i' joht sõrmi ti' sõimada',
 10 lasku_i' ti' vannu' joht käevars(i)!

Jiikene sa', järvekene,
 kallis kala-sa'-rannakõn!
 Jiih om kallu siin kullatsida,
 hõpõ-om-handa siin havvõkõis(i),
 15 havvõ' no handa kõik hõörätäse',
 lutsu' siin suuda kõik loksutas.

Jiikene sa', järvekene,
 kallis sääl kala-sa'-rannakõn!
 Illos om laulta' lainõlla,
 20 vete päälä meil veerätel.
 Kui iks tulõ ta tuulõkõnõ,
 hellüs õks hellä ta hingeken,
 tuul iks hot jõkkõ meid toukas,
 kalaranda vast kaotas.
 25 Olõ_i' siin jiih ossakõista,
 olõ_i' siin puu-joht-puhmukõist,
 keset olõ_i' jõkõ joht kivikõista,
 olõ_i' siin laanõ-joht-ladvakõist,
 kohe käänä_ks külge mi' uma' kää',
 30 külge aja kümme mi' sõrmõkõist.
 Tut'u_ks, kul'la sa' tuulõkõnõ,
 maka_ks, meeli-sa'-mar'akõn!
 Hüä_ks sis laulta' meil lainõilla,
 vete päälä meil veerätel,
 35 panõ_ks sis kolka mi' kuulama,
 veere perrä meil veerätäm.

Laulsid tüdrukud jõel või järvel sõites („kul'atamise” laul).

Laulnud Maria Sõrmus, 63 a. vana, Räpina rajoonis, Võõpsu I küla-nõukogus (= Mäe vallas, Käre külas) 1952. aastal. Üles kirjutanud A. Garšnek ja H. Tampere (TMM ja RKM II 57, 47/9 (13)).

РЫБАЦКИЕ ПЕСНИ.

1. Иди сюда, треска! Удильщик зовет рыбу на крючок.
- 2—3. Рыбное озеро. Певец восхваляет свое озеро, где много золотых рыб и плотвы с серебристой спиной.
4. Рыбная ловля. Овдовевшая жена рыбака рассказывает, как она раньше с мужем ловила рыбу. Деревня не могла спать от стука¹, а у рыбачки от чистки крупной рыбы стерлось кольцо на пальце.
- 5—6. Пение на волнах. Девушки поют в лодках на озере. В озере много золотых рыб. Хорошо петь на воде — волны подпевают. Девушки просят ветер, чтобы он не толкал их в воду, так как у воды нет сучка и у волны нет верхушки, за которую можно было бы ухватиться.

¹ На Чудском озере стуком загоняют рыбу в невод.